UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I. Sermo X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

tres ſtatus.ſcʒ incipientiū. proficientiū et
pfectorū. Incipientes deſerūt malū. ideo
qſi ceci reducunt de inuio ad viā. Profici
entes operant bonū.ideo ambulāt in via.
Perfecti pſeuerāt in bono.ideo gradiunt
ſup viam. Non ſolū enim ptenti ſunt im/
plere pcepta.ſed etiā cōſilia. Poſt hos ſta/
tum ſequit alter.q̄ de via ducitur ad patri/
am. Et iſte eſt ſanct⁹. Ps. Deduc me dn̄e ī
via eterna.i.qua itur ad eterna. Et iterū.
Deus in ſancto via tua. Hec eſt triplex via
quā angelus domini.i.q̄libet predicator p
parat in cordib⁹ fideliū. Nam ei⁹ eſt officiū
peccatores qſi cecos ducere de inuio ad
viam ne aberrent a ſalute. Iuſtos ducere
p viam in via ne declinent a bono. Perfe/
ctos ducere ſuper viam vt proficiāt. ꝛ per
ficiant ne ceſſent. Solius autē dei facere
vltimū.i.ſanctum ducere de via ad patriā
vt premium accipiat. Quod nobis pſtare
dignetur ieſus xp̄s p ſecula bn̄dictus.

¶ Dominica quarta in aduentu I.

¶ Sermo X.

Miſerūt iudei ab
hieroſolymis Ioh.i. In hac q̄r
ta dn̄ica ſcā mater eccleſia re/
colit q̄rtū aduentū xp̄i in mentē homis p
gratiā. De q̄ ipſe ſaluator Ioh.xiiij. dicēs
ait. Si q̄s diligit me ſermonē meū ſerua/
bit.ꝛ pater meus diliget eum.ꝛ ad euʒ ve/
niemus.ꝛ manſionē apud eū faciem⁹. Et
Apocal.iij. Ego ſto ad oſtiū et pulſo.ſi q̄s
mihi aperuerit.intrabo ad eū ꝛ cenabo cū
eo. Uolens igitur eccleſia fideles inueni/
ri paratos ad ſuſcipiendū gratiaʒ huiuſ/
modi.hodie per iohannē baptiſtā pcurſo/
rem xp̄i intonat dicens. Dirigite viaʒ do/
mini. Uiā vtiqʒ nō corporaliū pedum.ſed
mentaliū affectionū. Tenet aūt hic iohan
nes formā cuiuſlibet pdicatoris q̄ venien
ti xp̄o pparat viā in cordib⁹ fideliū. Unde
ſignificat p ſeruū heliſei de q̄ dicit.iiij. Re.
iiij. Ubi heliſeus miſit ſeruū ſuum ante ſe
cū baculo ſuo ad ſuſcitandū puerū mortu
um.ſed non ſurrexit puer. Per heliſeū in
telligitur xp̄s.per ſeruuʒ iohānes.per ba/
culum predicatio.per mortuū genus hu/
manum. Quia ſicut dicunt omnes docto
res. Iohannes per baptiſmū ꝛ predicati/
onem peccata nō dimiſit. ſed animas ho/
minū ad xp̄i reuerentiā ꝛ audientiā prepa
rauit. Sed heliſeus.i.xp̄s adueniēs qui
interpretatur dei mei ſalutare. ſuſcitauit
puerū.i.genus humanū mortuū a peccatꝭ
originalib⁹ ꝛ actualib⁹ liberauit. Sic ꝛ ho
die predicatores pparant corda fidelium
p verbū ſue predicationis.xp̄s aūt veniēs
in mentē eorū.viuificat corda per gratiaʒ
ſanctificationis. Et ideo nemo predicatori
docenti tribuat quod ex ore docentis in/
telligit. Quia niſi intus ſit qui doceat do/
centis lingua inuanū laborat. inquit Gre
go.in Omel.penth. Quapropter ante om
nia pro gratia xp̄i p ſpiritū ſanctū nob dā/
da laboremus vt aliq̄d ad ſalutem de ver/
bis euāgelij hodierni intelligere valeam⁹.
Quod vt aſſequamur ad matrē gratie vir
ginem glorioſam recurram⁹ ſalutātes eaʒ
voce amena dicentes Aue gratia ꝛc. In h/
bis premiſſis deſcribit interrogatio facta
per iudeos de iohānis baptiſte cōditione.
Circa quā tria ponūtur Primo nanqʒ de
ſcribitur querentium ꝛ interrogantiū ho
norabilis auctoritas.cū dicitur. Miſerūt
iudei ab hieroſolymis Scd̄o deſcribitur
ſtabilis beati iohānis humilitas.cū dicit.
Et cōfeſſus eſt ꝛ non negauit. Tertio ſub
ditur ſaluatoris noſtri per iohānem lau/
dabilis cōmendatio.cum dicitur. Ego q̄/
dē baptizo in aq̄.medi⁹ āt vr̄m ſtetit ꝛc. A

¶ Dixi primo q, in verbis euā/
gelij pſentis de/
ſcribit interrogatio facta p iudeos de io/
hannis baptiſte cōditione.cū dicit in pn/
cipio. Miſerūt iudei. Iſtud factū eſt circa
annū.xxx.etatꝭ xp̄i. vt dicit mgr in ſcolaſti
ca hi. Stabat eni iohes in deſerto pdicās
baptiſmū pnie. Quē iudei reputabāt xp̄ʒ
pter vite ſctitatē. Et iō volētes certificari
de h.miſerūt ad euʒ ſacerdotes ꝛ leuitas.
Dicit aūt hic Lyra. q, tpe pdicatōis iohis
erat famoſa opinio.ꝛ marie in hierlm.vbi
vigebat ſtudiū legis ꝛ phaꝝ q, xp̄s meſſie
eēt de p̄rio. Prio q̄r videbāt ab eis ablatū
regnū eſſe At h fuit eis datū p ſigno Geñ.
xlix. Scd̄o q̄r videbāt cōpletas hebdoma
das dictas a daniele de aduētu ſcti ſctōꝝ.
q̄ cōplete erāt in natiuitate xp̄i. vt dꝫ Dañ.
ix.ca. pter q̄d meſſiā de proximo expecta/
bant. Ex alia parte videbant iohānis ba
ptiſte mirabilem natiuitatem. Secundo
eius excellentem ſanctitateʒ ꝛ meritū vite
Tertio eius doctrine prudentiā efficaceʒ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quarto baptiſmi nouitatem. Unde pro/
pter iſta ſuſpicati ſunt eū eſſe chriſtum. p/
pter quod miſerunt ſolennes nūcios ad
eum. volentes ſcire ſup hoc veritatez. Ue
runtamē Criſo. dicit q malicioſe venerūt
Et poteſt hoc eſſe veruz de phariſeis. qvt
Magiſter in de vita xpi audita opinione
quā turba habebat de iohāne. moti cōtra
eum q ſibi baptizandi officium preter or/
dinem legis. z traditionē eorum aſſumpſiſ
ſet indebite. Et dubitantes an meſſias eſ/
ſet miſerunt ab hieroſolymis. Sed quan
tum ad iudeos ſimplici animo fecerūt. vt
dicit Orige. volentes inquirere veritatez.
Et hoc patet quia in modo querendi ha/
buerunt magnā ad iohannē reuerentiaz.
Et h ex quattuor. Primo ex pſonis mittē
tibus nuncios ad ipm. quod notatur cum
dicitur. Miſerūt iudei. i. de tribu iuda. q
erant nobiliores in populo. Secundo ex
loco miſſionis cū dicit. Ab hieroſolymis.
que erat ciuitas ſacerdotalis z regia. et qz
ſtudium legis et pphetarū z cult9 diuinus
vigebat ibi. Similiter ipſa erat caput re/
gni. Tertio ex parte nunciorū cum dicit.
ſacerdotes z leuitas. qui erāt ſolennes p/
ſone. z maxime quia illi ſacerdotes z leui/
te qui fuerunt miſſi erant de ſecta phariſe
orum. vt dicit hic. Et iſti erant magis reli/
gioſi z famoſi in toto illo populo. Quarto
ex modo interrogādi cum dicit. vt interro
garent eum. Tu quis es. quaſi volentes
acquieſcere dictis eius. Dicit enī Criſoſt.
q iudei ita fide dignū eſtimauerūt eſſe Jo
hannem. vt ei de ſeipo dicenti crederent.
Querunt ergo dicentes. Tu quis es. Di/
cit hic Criſo. q iudei multū affecti erāt ad
iohannem. Indignū enim eſtimabāt euz
ſubijci chriſto. ppter mlta que iohānis clā/
ritatem demonſtrabāt. Quorū primuz eſt
genus illuſtre. principis enī ſacerdotū fili
us erat. Scōm erat dura educatio. Terti
um erat humanoꝝ deſpectio. In xpo aūt
videbatur genus humile. quod ei expro/
brabant dicēres. nōne hic eſt filius fabri.
Similiter dieta fuit in chriſto cōpetens z
humana. vnde vocabāt eum carniū vora/
torem z vini potatorē. Similiter veſtimē
ta erāt honeſta. z cōuerſatio humana. Sz
quia iohānes cōtinue mittebat ad xpm. et
iudei refutabant xpm. volentes ergo iohā
nem magis habere in magiſtrū. mittūt ad
eum opinātes blandicijs eū allicere ad cō
fitendū ſe eſſe chriſtū. Unde dicūt. Tu qs
es. nō quaſi ignorātes ſed ad cōfitendū ſe
chriſtū inducere volētes. Et patet hic ſm
Hugo. de ſancto victore. q iſti expreſſe ni/
tuntur pferre iohannē chriſto. quaſi indi/
gnum reputātes xpm z vilem ac ɔtempti/
bilem q ei merito iohes nō ſubeſſe ſed pēſ
ſe debeat. et ratione generis z ratione ſan
ctitatis. Unde tm̄ credebant iohāni q ſi
ſe dixiſſet etiaz dei filiū credidiſſent. Chri
ſto autē in nullo credere volebāt. Unde ei
potius dixerūt. Tu de teipo teſtimonium
dicis. teſtimoniū tuum nō eſt veruz Joh.
viij. z alia multa. Moraliter. Iſti nolen/
tes ſubijci chriſto propter eius genealo/
giam pauperem et vitam cōpetentē et hu/
manā. ſignificant illos tam in ſtatu ſecula/
ri qz ſpirituali. qui dedignātur ſubijci pre
latis eoruz aut dn̄is minus generoſis vel
minus ſanctis min9 doctis vel min9 ſapi/
entibus. Cōtra quos eſt Apl'us dicens.
Obedite prepoſitis veſtris. nō tm̄ bonis
ſed etiā diſcolis. j. Pe. ij. Hoc fecit z chriſt9
q per om̄ia ſubdit9 erat parētib9 ſuis. Di/
cit Bern̄. Quis quib9. deus hominib9. vt
patet Lu. ij. Et ipſe xps fecit reddi tributa
etiā gentilib9 impatorib9 vt Math. xvij.

Dixi ſecūdo q in ſecū/ da parte huius
euāgelij deſcribit beati iohis baptiſte ſta/
bilis et cōſtans humilitas. z h in om̄ib9 ſu
is reſpōſionib9. Un̄ dicit. Et confeſſus eſt
Et nō negauit. Et cōfeſſus eſt qz nō ſum
ego xps. Dicit h Greg. in Omel. q ex iſta
rn̄ſione cōmēdatur iohis hūilitas. q cum
tante virtutis eſſet vt xps credi potuiſſet.
elegit ſolide ſubſiſtere ī ſe ne humana opi/
nione raperet inaniter ſup ſe. Dicit g. Et
cōfeſſus eſt. Hugo de ſctō victore. Cōfeſ/
ſus eſt publice ſe nō eſſe xpm. z nō negauit
ſupple veritatē. ſcz ſe eſſe pcurſorē ipi9. Uel
nō negauit ſcz ſilendo. Aliqui enī negant
veritatē tacēdo. de qbus dicit. Qui tacet
cōſentit. de re. iur. q tacet. libro. vj. Et ɔfeſ/
ſus eſt qz nō ſum ego xps. ſcz vt quidaz ve
ſtrū opinātur. Uel ad min9 vt h dicerē ma
chinātur. z ita manifeſte pcutit corda eoꝝ.
Licet enī vt dicit beat9 Tho. illi nō quere
bāt vtrū eſſet xps vbis. tn̄ intentiōe. Et iō
intentioni rn̄det mag9 qz qſtioni ſm Hor/
rā. De hac fideli confeſſiōe dicit Math. x.

¶ Dominica quarta aduentus

Omnis q̄ cōfitebitur me coraȝ hominib9.
confitebor ⁊ ego eum. Johānes maxime
cōfeſſus eſt quia cū poſſet reputari chriſt9
noluit. Et ſic ſm̄ Grego. dum nō vult ra/
pere nomē chriſti. factus eſt membrū xp̄i.
Et interrogauerūt eum. Quid ergo He/
lias es tu. Dicit beat9 Tho. ſuper Joh. ꝙ
duo querebant. ſcȝ perſonā ⁊ ꝑſone offici/
um. Prima q̄ſtio fuit de ꝑſona. om̄es alie
ſequētes ſunt de officio. Unde ſequit̄. Et
interrogauerūt eum. Fraudati ab inten/
tione ſua ⁊ remota priori opinione. dicūt.
Quid ergo ſcȝ es. Non expectāt reſpōſio/
nem prioris q̄ſtionis. ſed ſtatim opponūt
aliorū opinioneȝ dicentes. Helias es tu.
Dicit Tho. ꝙ a populo iudeoꝝ ſicut expe
ctabatur xp̄s ventur9. ſic helias ip̄m p̄cur
ſur9. Malach. vlti. Mittā heliā teſbiten
Et ideo vidētes iohannem nolle ſe fateri
chriſtū. inſtāt vt ſaltem ſe dicat heliā. Un̄
dicunt. Quid ergo. Helias es tu Querūt
de helia primo. quia helias apud eos ma/
ior ceteris habebat̄ ſm̄ Criſoſ. Scd̄o qꝛ
in helia p̄ceſſit figura baptiſmi. qui diuiſo
iordane cū heliſeo ptranſiuit. Ut dicit̄. iiij
Reg. ij. Tertio qꝛ helias latitauit in ſpelū/
cis ad modū fere. ⁊ quia auſtere vixit. Sic
iohānes vt pȝ Matth. iij. Quarto quia
ſicut helias maximū zelū habuit in corri/
gendo. vt patet. iij. Reg. xix. Sic iohānes
corripuit herodē. vt pȝ Math. xiiij. Pro
pter iſta ergo putabat̄ helias. etiaȝ in per/
ſona ſm̄ errorē illoruȝ q̄ dicebāt ꝙ anima
vnius homis poſt mortem intrare poſſet
corpus alterius homis. ⁊ facere ſi̇lia ope/
ra. Maxime aūt hoc putabāt de helia qui
nō fuit mortuus ſed in paradiſum tranſla
tus. Un̄ putabāt eum rediſſe de paradiſo
⁊ habitare more priſtino in deſerto. Sed
beatus iohānes reſpōdet non ſum. Sed
cōtra hoc videt̄. Chriſt9 enī dicit Math.
xi. Si vultis ſcire. ip̄e eſt helias q̄ventur9
eſt. Et eiuſdē. xvij. Dico vobis helias iam
venit. Et tunc intellexerūt ꝙ de iohanne
baptiſta dixiſſet eis. quō ergo negauit ſe h̄
heliaȝ. Rn̄deo ſm̄ Dioniſiū. Intellectus
diuini. i. angelici diſtribuūtur in ſubſtanti
am virtutē ⁊ operationē. ſicut alia oīa. Jo/
hannes ergo negat ſe eſſe heliā q̄ntum ad
ſubſtantiā perſone. Chriſtus aūt dicit eū
heliam q̄ntū ad virtutē ⁊ operationē. Un̄
angelus annūciator ſue ꝯceptionis nō di/
xit. Jp̄e preibit ante illū in ꝑſona helie. ſed
in ſpiritu ⁊ virtute. Luce. i. id eſt. in ſi̇litu/
dine operū. ſm̄ Tho. Deinde ꝓponunt ter
tiam q̄ſtionē dicētes. Propheta es tu. ſm̄
Criſo. querūt de illo ꝓpheta quē ſileȝ moy
ſi expectabant. De quo Deute. xviij. Pro/
phetam ſuſcitabit vob dn̄s de fratrib9 ve
ſtris. ip̄m tanq̄ȝ me audiet̄ȝ. Vel ꝓpheta es
tu. i. heliȝeus quē antonomaſice ꝓphetam
eſſe dicebant. q̄a dupliceȝ ſpiritū helie ha/
buit. ⁊ ob hoc credebat̄ eſſe iohānes. Qui
⁊ diuiſit iordanē. q̄ ſignificat baptiſmum.
Et iohānes baptiȝabat. ⁊ ſic eū putabant
heliȝenm q̄ dicitur auctoritatiue ꝓpheta.
Et reſpōdit. nō ſum. Sed cōtra. tn̄ Lu. j.
Zacharias ſpūſancto dicit eū eſſe ꝓpheta.
Tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis. Re/
ſpōſio. ꝙ ꝓprie loquēdo ꝓpheta dicitur p̄di/
ctor futuroꝝ. Johes ergo q̄a preſente oſtē
dit nō futurū predixit. ideo nō fuit ꝓpheta.
ſed plus q̄ȝ ꝓpha. Jta ſoluit Grego. Sed
cōtra h̄ videtur. q̄a ſi fuit plus q̄ȝ prophe/
ta. igitur ꝓpheta. q̄a minus includit̄ in ma
iori. Rn̄. ſm̄ Lyram. ꝙ vere nō fuit ꝓphe/
ta ille quē moyſes predixit iudeis loco ſui
venturuȝ. Hoc enī de xp̄o dictum fuit ad
litterā. Unde iohannes intelligens ip̄os
q̄rere de illo magno ꝓpheta recte reſpōdit
ad intentionē eoruȝ ſcȝ nō ſum xp̄s quem
vos eſtimatis ſicut prius. Dixerūt ergo ei
ſcȝ illi nuncij ꝯſiderātes ꝙ nihil magni di
xit de ſe. volentes autē modū ſcire ne va/
cui redirent ad mittentes q̄runt quarto.
Quis es vt reſpōſum demus his q̄ miſe/
runt nos. q̄d dicis de teip̄o. Hanc queſtio
nem iā fecerant. ſed dolus fecit eam itera/
ri. Unde cauſaȝ falſam ſubijciūt dicētes.
vt r̄nſum demus his. q̄ſi dicāt. non aliud
q̄rimus niſi vt reſponſuȝ reportem9 mit/
tentibus. per q̄d obumbrabant dolū quē
habebant in corde ſm̄ Hugo. q̄d patet qꝛ
ſtatim vt audierūt reſpōſuȝ q̄d iohannes
diceret de ſeip̄o. arguerunt euȝ. dicentes.
Quid ergo baptiȝas. Sed iohānes tan/
q̄ȝ cōſtans ⁊ humilis. humilia ⁊ vera de ſe
reſpondit dicens. Ego vox clamantis in
deſerto. q. d. ego ſum q̄ſi vox reſpectu xp̄i.
q̄ eſt verum verbū de corde p̄ris an̄ ſecula
genitū. ⁊ modo huic mūdo viſibilit̄ incar/
natū. Nō r̄ndit iohes ꝓpriā nominationē.
neq̄ȝ genus nobile neq̄ȝ patriam. vt dice/
ret. Ego ſum iohānes fili9 zacharie ponti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſicis de hierl̃m ciuitate. de tribu leui. ſic̃ fa
ciũt vani iactitatores cũ q̃rit̃. imo cum nõ
queritur ab eis. Ego ſum talis dignitatiſ
filius palatini. caſtellani aut alteri⁹ ex p/
auis ⁊ auis ⁊ patrib⁹. deſpicientes ꝑ hoc a/
lios. Contra quos dicit Hiero. in epiſto
la ad thalanciã. Sola apud deum nobili
tas eſt nõ ſeruire peccatis. atq̃ claruꝫ eſſe
virtutib⁹. Quid ergo prodeſt illi nobilitaſ
quẽ ſordidant mores. Aut quid nocet illi
generatio vilis quẽ mores adornant. inq̃t
Criſo. ſuper Math. tractans illud patrẽ
habem⁹ abraam. Magis ḡ iohannes re/
ſpondit illud de ſe ꝑ quod ad xp̃m ꝑtine/
bat. Vñ dicit Ego vox clamãtis ĩ deſerto
Ubi primo affirmat ſe eſſe p̃curſorem xp̃i
dicens. Ego vox clamãtiſ in deſerto. i. ego
ſum ille de quo ſcriptum eſt Iſaie. xl. Ubi
dicitur vox clamantis in deſerto. dirigite
viã domini. i. ego ſuꝫ ille qui debet clama/
re in deſerto iudee. vt homĩes ſe p̃parent
ad aduentũ xp̃i in mũdũ. Uocat autem ſe
iohãnes vocẽ. xp̃m autẽ verbũ. iudeaꝫ ve/
ro deſertũ. Uocem ſe vocat. Primo q̃ ſi/
cut vox precedit verbũ. ita iohãnes xp̃m.
Luce. j. Ipſe preibit ante illũ. Scd̃o quia
ſicut vox eſt ꝓpinquior verbo q̃ ſonus. ita
iohãnes ꝓpinquior fuit xp̃o quãtũ ad pre/
ſentiam corporalẽ. q̃ ip̃m digito demon/
ſtrauit q̃ alij ꝓphete qui eũ a longe p̃dixe/
runt. Tertio q̃ ſicut vox manifeſtat v̈bũ.
ita iohãnes naſcendo baptizando p̃dican
do moriẽdo xp̃m manifeſtauit. Vñ Joh. j
Hic venit in teſtimoniũ vt teſtimoniuꝫ p/
hiberet de lumine. Quarto quia ſicut vox
trãſit ⁊ deficit. verbũ auteꝫ remanet. Sic
iohãnes trãſiuit de hoc mũdo. xp̃s auteꝫ
ꝑmanſit poſt eũ. Vñ Joh. iij. dixit iohan/
nes. Me oportet minui. illũ autẽ creſcere.
Quinto q̃ ſicut vox eſt inutilis ſine verbo
ita baptiſmus iohãnis ſine baptiſmo xp̃i.
Unde hic dicit. Ego quidẽ baptizo aqua.
medius autẽ vr̃m ſtetit quẽ vos neſcitis.
Dicit aũt ſe iohãnes vocem nõ qualiſcũq̃
verbi ſilẽter aut ſecrete prolati ſed v̈bi cla
mantis. ideo dicit Uox clamãtis. Chriſt⁹
enĩ clamabat primo ideo q̃ maĩfeſtare ve
ritatem venerat. Vñ Joh. vij. Stabat ie
ſus ⁊ clamabat. Scd̃o q̃ iudei ab ip̃o ma
xime diſtabãt. In pſ̃. Elongaſti a me ami
cũ. ideo neceſſe fuit xp̃m clamare. Tertio
q̃ ſurdi erant. Vñ Iſaie. xlij. Quis ſurd⁹
niſi ſeruus meus. Quarto q̃ xp̃s ꝓpter in
obedientiã eorũ cũ indignatiõe loquebat̃
ideo clamare dicit̃. Vñ in pſ̃. Tũc loquet̃
ad eos ĩ ira ſua. Et vbi clamat hec vox Di
cit in deſerto. Iudeã vocat deſertũ Mat
thei. xxiij. Ecce relinq̃tur vobis dom⁹ ve/
ſtra deſerta. Deſerta eſt iudea. i. deſtituta ⁊
derelicta ſolacio redẽptoris ⁊ gratia chri/
ſti Actu. xiij. Uobis primũ oportuit p̃di/
cari regnũ dei. Sed q̃ indignos vos feci
ſtis vite eterne. Ecce ꝯuertimur ad gẽtes.
ſic enĩ precepit nobis dñs. Sed quid cla/
mabat iſta vox. certe hoc q̄d ſeq̃tur. Diri/
gite viã dñi. Ad litterã. Johãnes in deſer
to clamabat Math. iij. Johãnes venit p̃/
dicans in deſerto. ⁊ clamabat. dirigite viã
dñi. q̃ predicabat penitẽtiã. ꝑ quã dirigit̃
via peccatoris ad deũ. q̃ ſcꝫ eſt obliqua q̃/
diu peccat. dirigitur autẽ ꝑ mandatoꝝ ob
ſeruantiã. Vñ Joh. xiiij. Si quis diligit
me ſermonẽ meuꝫ ſeruabit. Et ſeq̃tur. Ad
eũ veniemus. Ecce via. Beatus aũt Tho
mas hic dicit q̃ loquit̃ de via iuſticie que
xp̃o eſt preparãda. De qua Iſa. xxvj. Se/
mita iuſti recta eſt. Quod tunc fit quando
homo totus ſubditur deo. vt ſcilicet intel
lectus per fidẽ. volũtas per amorẽ. opera/
tio per obedientiã deo ſubijciatur. Sꝫ cõ
tra Hiere. x. dicit̃. Non eſt in volũtate ho/
minis via eius. neq̃ viri vt dirigat greſſus
ſuos. ergo hortat̃ ad impoſſibile. Rñ. veꝝ
eſt q̃ ſolius dei eſt dirigere viã homĩs per
gratiã ⁊ caritateꝫ. ſed homĩs eſt preparare
ſe quãtum in ip̃o eſt ad directionẽ. Unde
Greg. Uia dñi dirigitur cũ ad p̃cepta coꝛ
preparatur. Et qui miſſi fuerant erant ex
phariſeis. Hic deſcribit querentiũ impro
bitatem. Inter iudeos quidẽ erãt tres ſe/
cte ſcꝫ Saduceorũ Ezeorũ ⁊ phariſeorũ.
inter quos phariſei erãt inuidi ⁊ malicioſi
contra chriſtum De quibus hic dicitur q̃
iſti nuncij erant ex phariſeis. Qui vt dicit
Criſoſt. neſciũt querere ſed inuidere. Un
de querunt improbe dicentes. Quid er/
go baptizas. ſi tu non es chriſtus. neq̃ he
lias neq̃ propheta. quaſi dicant. Vñ tibi
hec auctoritas q̃ vſurpas tibi alienũ offi/
cium. ⁊ inducis nouum ritum ⁊ ſectam no
uam. Si tu non es chriſtus q̃ poteſtate ꝓ
pria baptizabit. neq̃ helias qui in trãſitu
iordanis ſignificauit baptiſmũ. iiij. Reg. ij
Neq̃ propheta. cui⁹ officiũ eſt baptizare.

vt pꝫ de heliſeo.iiij. Reg.v.qui iuſſit ba/
ptizari Naaman principem. q̄ſi ergo dicāt
Cum te dicis nō eſſe aliquē illoꝝ trium q̄/
bus ſcriptura ꝯcedit baptizare.ſine aucto
ritate facis ꝛ ſtulte. Dicit Criſo. Quia nō
potuerūt blandicijs ſupplantare. accuſati
ones immittere temptāt. Orige.hic dicit
ꝙ iſti fuerūt alij nuncij a p̄cedentibꝫ.q̄d pa
ter qꝛ illi reuererēter.iſti improbe q̄rūt. Sꝫ
Aug⁹. Grego.ꝛ Criſo.dicūt fuiſſe eoſdē ſa
cerdotes ꝛ leuitas.tm̄ nobiliores ex phari/
ſeis.inter q̄s etiā erāt ſacerdotes et leuite.
Iſti ergo vidētes cōcurſum populi ad io/
hannis baptiſmū.volentes impedire iſtū
nouum ritū tanq̄ȝ inuidi dixerūt iohanni
Quid ergo baptizas.q̄ſi dicāt.quō audes
baptizare. Similes ſunt inuidis dicētibꝫ
videntibꝫ. Nolite videre. Iſa.xxx. Sꝫ au
diamus reſpōſiuā prudentē. Rn̄dit eis io
hannes exprimēdo veritatem ſui officij di
cens. Ego baptizo in aqua.i.lauo exteriuſ
tm̄ nō tāq̄ȝ xp̄s interi⁹ ſed ad ip̄m p̄paro.
Actu.xix. Iohēs baptizauit baptiſmo pe/
nitentie oñdens eū cui crederēt. Ego ba/
ptizo in aqua in pn̄iam.nō in ſpiritu.in re/
miſſionē peccatoꝝ. Doceo eī penitere ſed
nō poſſum abſoluere.p̄paro ergo corpora
lauando ad deſignandū illū q̄ ventur⁹ eſt
baptizare ī ſpūſctō auctoritatiue etiā ani/
mas abluendo. Non debetis ergo mirari
ſi nō exiſtēs xp̄s.helias aut ꝓpheta bapti/
zo. Baptiſmus enī meus non eſt p̄fectus
nec cōpletus.qꝛ ſolū eſt in corpe nō in ani
ma. Vn̄ ego lauo corpora in pn̄iam.ꝛ in ſi/
gnū pn̄ie purgātis aīas. Hec mgr̄ in de
vita xp̄i. Et eſt ſenſus ex iſta expoſitione.
Ego baptizo in aqua.i.ego q̄ ſuȝ pur⁹ ho/
mo lauo corpora.ſed veniet alter in ſpū.i.
q̄ erit deus ꝛ hō.ꝛ ille lauabit p̄fecte vtrū/
q̄ȝ ſcꝫ aīam ꝛ corpus. Corpus corpe ſuo et
aīam ſpūſancto q̄ eſt deus Actu.j. Iohan
nes q̄dem baptizauit aq̄.vos aūt baptiza
bimini ſpūſctō. Conueniebat autē iohāni
baptizare.ꝓpter tria. Primo qꝛ licet nō eēt
xp̄s.erat tm̄ p̄curſoꝛ eius. ergo debuit pa/
rare viā.ſua p̄dicatione p̄dicatiōi xp̄i.ꝛ ba
ptiſmo ſuo baptiſmo xp̄i. Scd̄o qꝛ licꝫ nō
eſſet helias p̄ſona.erat tm̄ virtute Luce.j.
Tertio qꝛ licet nō eſſet ille ꝓpheta ſingula/
ris.erat tm̄ pluſq̄ȝ ꝓpheta cōmunis. Erat
etiā vtilis ille baptiſm⁹ ad tria. Primo ad
aſſuefactionē ad baptiſmū xp̄i. Scd̄o p̄/
pter emendationē.qꝛ baptizabant̄ ꝯfiten/
tes peccata ſua.ꝛ tertio ꝓpter xp̄i maīfeſta/
tionē.ſicut ſtatim ſeq̄tur. C L

Dixit tertio ꝙ in euāgelio p̄ſen
ti ponit̄ xp̄i p̄ iohā
nem laudabilis cōmēdatio. Vn̄ ſequitur.
Medius aūt vr̄m ſtetit.i.xp̄s eſt inter vos
quē predico.qui eſt mediatoꝛ dei ꝛ hoīm.
Et dicit. Medi⁹ vr̄m ſtetit.i.cōiter viuēs.
inter homīes vitā cōmunē duxit quē vos
neſcitis ſcꝫ q̄ntū ad diuinitatē Ioh.viij.
Neq̄ȝ me ſcitis neq̄ȝ patrē meū.imo ſimpli
citer eum negauerūt corā pilato. Quē vos
neſcitis.i.hoc ꝙ ip̄e ſit ſctūs hō exiſtēs de/
us capere nō poteſtis ſm̄ Tho. Et etiā ne
ſcitis q̄ȝ magnus ſit ſm̄ naturā diuinā q̄
in eo latet Iob.xxxvj. Ecce deus magnuſ
vincens nr̄am ſcientiā. Exponit̄ ergo du/
pliciter. Vel ſm̄ humanā naturā.ꝛ ſic xp̄s
ſtetit medius inter iudeoſ.ꝛ qꝛ cōmuniter
ꝯuerſat⁹ eſt cū eis.habitu inuētus vt ho/
mo. Ad Philip.ij. Lu.xxij. Ego in medio
veſtrū ſum ſicut q̄ miniſtrat. Scd̄o q̄ntū
ad diuinā naturā in medio vr̄m eſt.i.ī om/
nibꝫ creatis Iere.xxiij. Celū ꝛ terrā ego
impleo.ꝛ tn̄ nemo ſcit eum propter cecita/
tem ꝛ obſtinationē cordis. Ioh.iij. Lux ve
nit in mundū.ꝛ dilexerunt homines tene/
bras magis q̄ȝ lucē. Ipe eſt q̄ poſt me ven/
turus eſt ſcꝫ ad p̄dicandū ad baptizandū
ꝛ ad moriendū.quē ego vt p̄curſoꝛ p̄nun/
cio. Tota enim iohannis vita fuit quod/
dam preparatoriū ad xp̄m q̄ ante me fact⁹
eſt.i.q̄ me precedit honore ꝛ dignitate. Et
ſic p̄cedit me tanq̄ȝ p̄fectus imp̄fectū,ꝛ tan
q̄ȝ dn̄s ſeruū. Quaſi di. ſm̄ Criſo. Nō er/
go me exiſtimetis maiorē.qꝛ ꝛ ſi tempe ſuȝ
prioꝛ in p̄dicatione.tm̄ poſterioꝛ ſum ordi
nis dignitate. Licet enī poſt me natus eſt
xp̄s.tn̄ ante me factus eſt dignitate ꝛ mi/
bi p̄latus tanq̄ȝ clarioꝛ ꝛ honorabilioꝛ ſeu
maioꝛ ꝛ dignioꝛ. Ante me ergo factus eſt.
ſinceritate cōſcientie.innocētia vite.fame
decore. Ante me eſt diuinitate q̄ ab eterno
eſt. Vnde ipſe maioꝛ me eſt. Ego enī ſum
ſeruus.ille dn̄s. Ego miles.ille imp̄atoꝛ.
Ego homo fragilis.ille deus fortis. Cu/
ius non ſum dignus corrigiam calciamē/
ti eius ſoluere.quod vtiq̄ȝ vile ꝛ humile of
ficiū eſt.q.d.tante dignitatꝫ ē.ꝙ ego nō ſuȝ
dignus ſibi ſeruire. nec eius miniſter vo/
cari etiam in vltimo miniſterio.quod eſt

diſcalciatio. Et hoc ſm Gorrā. Verū eſt
quia nullus quantūcūqꝫ bon⁹ debet ſe di
gnum reputare. vt etiaꝫ chriſtū diſcalcíet.
Unde Centurio Math. viij. Domine nō
ſum dign⁹ vt intres ſub tectū meū. Ex hoc
patet ꝙ iohānes multuꝫ acceſſerat ad dei
cognitionē inquātū ex ꝯſideratiōe diuine
magnitudinis ſe totaliter vilipendebat et
nihil ſe eſſe dicebat. Sic ꝛ abraam cū de/
um cognouiſſet. dixit. Loquar ad dn̄m cū
ſim cinis ꝛ puluis Gen. xviij. Et ptꝫ etiaꝫ
ex hoc ꝙ quāto hō ſe a deo longe ī ſua im/
perfectione diſtare cōſpicit. tanto magis
erga deū de ſe hūilia ſentit ꝛ ſeipm̄ reph̄en
dit. Unde Job. xlij. cū deuꝫ vidiſſet dixit
Nunc oculus meus videt te. idcirco rep̄/
hendo me ꝛ ago penitētiā. Sed ꝯtra iſtā
litterā videt̄. Cū eni xp̄s nō detulerit cal/
ciamēta que apl'is prohibuerat Lu. x. Et
ip̄e qd̄ docuit fecit Actu. j. Quō verū loq̄/
tur iohānes de calciamentis xp̄i. Propter
iſtam rationem dicit Lira ꝛ Gorra. ſcd̄s
Tho. ꝛ mgr̄ in de vita xp̄i. ꝙ iſta locutio eſt
methaphorica. Vn̄ dicit Lira ꝙ iohēs lo
quebat̄ hoc ꝑ q̄ndam ſilitudinē. ſicut ho
mo aliq̄s ſuā paruitatē ꝛ alteri⁹ excellen/
tiā exp̄mens dicit. non ſum dign⁹ religare
ſotulares ip̄i⁹. Nec mirū quia homo cōpa
rat⁹ deo nihil eſt ſm ip̄m. Allegorice vero
ſm Gorrā. calciamentū eſt hūanitas xp̄i.
pes calciatus deitas humanata. corrigia
calciamēti eſt vnio naturaꝝ. Soluere er/
go corrigiā calciamēti eſt explicare myſte/
riū vnionis. ad qd̄ indignuꝫ ſe dicit iohēs
Iſa. liij. Generationē eius q̄s enarrabit.
q. d. nullus. q₂ nemo eſt dignus. Et intelli
gendū eſt ꝙ licet iohēs ꝛ alij doctores ex/
plicauerūt aliq̄ de vnione hūanitatis cum
deitate. nō tn̄ ꝑfecte ꝛ ad plenū ſed impfe
cte. Alio modo ſm Tho. exponit̄ ſm illud
qd̄ ponit̄ Deutero. xxv. Qꝫ cū aliq̄s morie
bat̄ ſine liberis frater ei⁹ ſcꝫ defuncti coge
batur recipe vxorē eius ꝛ ex ea ſemen fra
tri ſuo ſuſcitare. Qꝫ ſi eā nollet recipere in
vxorē tunc aliq̄s ꝓpinquus defuncti eā re/
cipere volens debebat illū diſcalciare ī ſi/
gnū ceſſionis hui⁹. ꝛ illā in vxorē recipe. et
domus ei⁹ debebat vocari domus diſcal
ciati. Unde dicit. Cui⁹ nō ſum dign⁹ ſol/
uere corrigiā calciamēti. i. nō ſum dignus
habere ſponſam q̄ ſibi debet̄ ſcꝫ eccleſiaꝫ.
q. d. Nō ſum dign⁹ vt vocer ſpōſus eccle/

ſie q̄ cōſecratur a chriſto in baptiſmo ſp̄ūs
Ego eni baptizo in aqua tm̄. Vn̄ Joh. iij.
Qui habet ſponſam ſponſus eſt. Tandeꝫ
deſcribit locū vbi hec facta ſunt ꝓpter meli
orem certitudinē dicēs. Hec in bethagia
facta ſunt trās iordaneꝫ. vbi iohānes erat
baptizans. Quidā legunt in bethania. et
male. quia bethania eſt iuxta montē oliue
ti ꝓpe hierl'm. Joh. xij. ꝛ Math. xxvj. Et il
la multū diſtat a iordane Eſt ergo alia be
thagia ſupra iordanem. ex altera tn̄ parte
fluminis in ſorte duaꝝ tribuū et dimidie.
ſm Grego. Lyrā. Criſo. ꝛ Tho. Et ita eti
am habet̄ in greco. Sed apud nos vicio
ſcriptoꝝ corruptū ſicut alia multa. Ad lit/
terā ideo ponit iſtū locū. vbi erat iohēs ba
ptizans. vt reducat illis ad memoriā qui
tunc adhuc viuebāt. ꝛ locū nouerant. et ſic
magis certi erant ꝛ crederēt. Sp̄ūalit̄ be
thagia interpretat̄ domus obedientie. ad
ſignificandū ꝙ neceſſe eſt ꝑ obedientiaꝫ fi
dei ad baptiſmū ꝑuenire. Jordanis inter
pretatur deſcenſus. ꝛ ſignificat ſm Orige.
xp̄m qui deſcendit de celis nō vt faciat vo
luntatē ſuā. ſed voluntatē patris ſui. q̄ eti/
am ideo deſcēdit vt nos lauaret a peccat̄
in ſanguine ſuo Apocal'. j. Moraliter in/
ſtruimur de trib⁹. Primo in iohē inſtrui/
mur vt in oīb⁹ noſtris opibus. gl'iaꝫ dei
nō nr̄am queramus. ſicut ip̄e iohannes q̄
chriſto oīa ꝑfectiora aſcp̄ſit. et ſe ad ip̄i⁹
honorē extollendū precurſorē dixit. Vn̄
xp̄s Joh. viij. Si ego gloriā meaꝫ quero.
gloria mea nihil eſt. Et apl'us. Oīa ī glo
riā dei facite. j. Cor. x. Scd̄o inſtruimur
vt veritatē a nobis querentib⁹ nō occulte
mus ſed quod falſum eſt negem⁹. qd̄ verū
aſſeramus. ſicut iohānes negauit qd̄ non
fuit. cōfeſſus eſt qd̄ fuit. Vn̄ dicit Aug⁹. in
libro de agone xp̄iano. Qui veritatē occul
tat. ꝛ q̄ ꝑdit mēdaciū. vterqꝫ re⁹ eſt. Ille q₂
prodeſſe non vult. Iſte quia nocere deſi/
derat. Hec ille. Maxime autem veritatē
fidei locoꝛ tempore oportunis quilibet te
netur confiteri publice ore. Nam Roma.
x. dicit̄ ꝙ corde creditur ad iuſticiam. ore
autem fit confeſſio ad ſalutem. Tertio in/
ſtruimur hic vt in oīb⁹ noſtris actio/
nibus ſemper medium iuſticie obſuem⁹.
exemplo chriſti qui medius ſtetit. Mediū
enim eſt locus humilitatis. locus cōmuni
tatis. locus vnitatis. locus ſtabilitatis. lo

cus proximitatiſ. Ad ſignificandū qꝫ nos
debemus ſemꝑ ꝯuerſari inter alios humi
liter. oībus eſſe indifferēter cōmūes ad
vtilitatē. cū oībꝫ eſſe pacifici ⁊ vnanimes
in aduerſis eſſe ſtabiles. oībꝫ eſſe proxi/
mi. Juxta illud Ambro. Oīs homo om
ni homini proximus eſt. (D) Hic occur/
runt tria dubia. Primū eſt vtrū baptiſmꝰ
iohānis ꝯferebat grām. Scōm vtrū ba/
ptiſmus xp̄i fuit neceſſario inſtituendus.
Tertiū vtrū baptiſmus xp̄i eq̄liter ꝑfici/
at oībꝫ. Ad primū rñdeo ꝙ licet baptiſ/
mus iohānis potuit dici ſacramētū large
ſicut alia ſacra legalia. eo ꝙ ſignificabat rē
ſacrā ſcꝫ baptiſmuꝫ xp̄i. tñ non conferebat
gratiā. Unde vt dictuꝫ eſt ideo fuit ī aqua
ſolū. qꝛ exterius lauabat. interiꝰ autē non
ꝯferebat gratiā. nec remiſſionē pctōꝝ. Nō
dictus eſt baptiſmꝰ hoīs. Quia in eo iohā
nis operatio viſibilis erat exteriꝰ lauātis.
non inuiſibili grā dei operātis interius.
Sed tñ ⁊ illa oꝑatio a deo erat nō ab ho/
mine. Sed hoīs dictus eſt. qꝛ nihil ibi ge
rebatur qđ non ageret homo. Forma aūt
huius baptiſmi erat. Ego te baptizo ī no/
mine venturi xp̄i. Et iſti ſic baptizati ꝑ io/
hannē. rebaptizabant̄ ꝑ chriſtuꝫ. vt cōmu/
niter dicūt oēs doctores ſup. iiij. ſniaꝝ.
diſt. i. ⁊ ſpecialiter iohānes de monte leo/
nū. qui hꝫ ibi ponit ꝓ vna concluſione. Ad
ſcōm dubiū rñdeo. Q baptiſmus xp̄i fu/
it neceſſario inſtituēdus. Cuiꝰ ratio. quia
oīa legalia ⁊ circūciſio ꝑ quā originale ab/
luebatur in morte xp̄i fuerunt terminata.
nec ex tunc profuerūt ſed ſeruātibꝫ obfue/
runt. Jdeo neceſſe fuit inſtituere vnuꝫ ſa/
cramentū cōmune ad remiſſionē pctōꝝ.
in quo daret̄ renouatio mētis a pctō vete
ris homis. ⁊ in quo eſſet depoſitio viciorꝝ
⁊ collatio virtutū. Hec Joh. ibidē. Ad ter
tium dubiū ſm eundē ſup. iiij. diſt. iiij. Q
ſacramentuꝫ baptiſmi diuerſi diuerſimo/
de recipiūt. Quidā eñi ſuſcipiūt ſacramē/
tū ⁊ rem. vt oēs paruuli ⁊ adulti deuoti.
Jn paruulis eñi delet̄ originale. Jn adul
tis vero originale ⁊ actuale. Quidaꝫ ſuſci/
piunt ſacramentū tm̄ ⁊ non rem. vt adulti
ficti. nō habētes verā cordis ꝯtritionem.
Aliqui vero ſuſcipiūt rem ⁊ nō ſacramētū.
vt illi qui patiunt̄ pro xp̄o habētes fidem
eius. Uel illi q̄ hñtes fidē xp̄i nullo modo
poſſunt baptizari. Ex q̄ pꝫ ꝙ illud Joh.
iij. Niſi quis renatꝰ fuerit ex aqua ⁊c. intel
ligitur de illis q̄ poſſunt et ꝯtemnūt. Se/
cundo pꝫ ꝙ adultus putans ⁊ credens ſe
firmiter baptizatū. licet non ſit. ꝑſertim ſi
ꝓbabilē habet de hoc credulitatē. vt qꝛ ha
bitat inter parētes ⁊ chriſtianos fideles ⁊
gerit ſe in oībꝫ ⁊ reputat ⁊ ab alijs repu/
tatur ꝓ chriſtiano. poſito ꝙ ꝑ negligentiā
parentū non eſſet baptizatus in aqua ipſe
ſaluabitur. patet qꝛ talis baptizatus eſt ꝑ
ſpiritūſanctū in fide chriſti. Jta notāt do/
ctores đ baptiſmo ⁊ eiꝰ effectu. c. maiores.

Dominica. IIII. in aduentu. II.

Sermo XI.

Tu quis es. Johā

nis. j. ca. Summū decus preſu/
lū magnus pater Auguſtinꝰ de/
ſcribens verū chriſtianū ſup Pſ. xxxij. ſic
ait. Jpſe eſt chriſtianꝰ qui in domo ſua pe/
grinū ſe eſſe cognoſcit. Patria eñi nr̄a ſur
ſum eſt. Hec Aug. Et alludit v̄bis apl̄i ad
Heb. xiij. dicētis. Nō habemꝰ hic manen/
tē ciuitatē ſed futurā inquiramꝰ. Ex q̄ pa/
tet ꝙ hō maxime deberet ꝯſiderare ſuā cō
ditionē. ⁊ maxīe illā que eū facit chriſtianū
Hec eſt aūt ꝯſideratio ſue penalitatꝫ ⁊ mi/
ſerie. quā deberet hō frequēter penſare. vt
ꝑ eā ad cōpunctionē afficiat̄. Naꝫ ſicut di/
cit Grego. xxiij. libro moral. Hec eſt vna
de quattuor q̄litatibꝫ q̄bus viri iuſti aīa
in cōpunctionē afficitur. cū aut malorꝝ ſu/
orū reminiſcit̄. ꝯſiderans vbi fuit. vbi erit
vbi eſt. vbi nō eſt. Et hanc ꝯſiderationē di
cit Gre. xxiij. li. mora. Pro ſpe fortitudis
fundamentū. Et Hugo li. j. de aīa ca. ix.
vocat eā ſummā philoſophiā. Et vere ſū/
ma ſapiētia eſt ſeipm̄ cognoſcere ſcḋꝫ dei.
Per hanc eñi hō aſcendit ad deū. vt dicit
Caſſiodo. ſup illud pſ. Miſerere mei deꝰ
qm̄ infirmꝰ ſum. Ut igitur hō vere chriſti
anus dici valeat. vt fundamētū oīm v̄tu/
tū in ſe ponat. vt ſūmā ſapientiā acq̄rat. iu
re q̄dā ⁊ merito ſibi indicat̄ vt ſtatū ꝯditio
nis agnoſcat. Qđ tūc tanto faciliꝰ faciet ſi
ſe q̄s ipſe ſit interroget ꝑ v̄ba nr̄i thematiſ.
dicēs ad ſeipm̄ ⁊ pie q̄rens. Tu q̄s es. Jn
q̄bꝫ v̄bis tria nobis ꝯſiderāda occurrunt.
Scōm eñi triplicem naturā in hoīe tri/
plex ſibi q̄ſtio ē neceſſe formāda. Jn hoīe
ſiquidē eſt aīa ſubſtātia nobil. Corpꝰ ſuba
vilis. et vita mutabilis. Scōm hoc ergo